

Total pe sector*		12604,2	12604,2	12604,2	12604,2	12604,2	12604,2	12604,2	12604,2	12604,2
------------------	--	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Tabelul 3: Principalele acțiuni/măsurile de politică din sector care nu au fost reflectate în limitele de cheltuieli pe programe/subprograme pe sectorul Construcțiilor

mii lei

Ordinea priorității	Acțiunile/ măsurile de politică	Codul / denumirea PIP2	Documentul de referință/adoptare	Perioada de implementare	Costul TOTAL al acțiunii	Executat pînă la sfîrșitul anului 2017	CBTM 2018-2020			Aprobat buget 2018	CBTM 2019-2021		
							2018	2019	2020		2019	2020	2021
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
B.2.1 Măsurile/acțiunile din programele/strategiile naționale - aprobate prin actele legislative/normative													
1.	-Implementarea foilor de parcurs pentru adoptarea și implementarea standardelor europene în domenii specifice (Eurocoduri – standarde europene pentru proiectarea structurilor; performanța energetică a clădirilor; securitate și sănătate pe șantiere etc.) –elaborarea proiectului Normativului în construcții „Norme de proiectare, construcție și exploatare a depozitelor de deșeuri”	6104	H.G. nr. nr. 933 din 12.11.2014 cu privire la armonizarea reglementărilor tehnice și a standardelor naționale în domeniul construcțiilor cu legislația și standardele europene; H.G. nr. 1472 din 30.12.2016 cu privire la aprobarea Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova –Uniunea Europeană în perioada 2017– 2019.	2020-2021	6000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3000,0	3000,0
2.	Elaborarea și aprobarea cadrului normativ secundar la Legea nr. 128 din 11 iulie 2014 privind performanța energetică a clădirilor: <i>Proiectul hotărîrii Guvernului privind aprobarea Planului național pentru</i>	6104	H.G. nr. nr. 933 din 12.11.2014 cu privire la armonizarea reglementărilor tehnice și a standardelor naționale în domeniul construcțiilor cu legislația și standardele europene;	2020-2021	4000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2000,0	2000,0

Ordinea priorității	Acțiunile/ măsurile de politică	Codul / denumirea P1P2	Documentul de referință/adoptare	Perioada de implementare	Costul TOTAL al acțiunii	Executat pînă la sfîrșitul anului 2017	CBTM 2018-2020			Aprobat buget 2018	CBTM 2019-2021		
							2018	2019	2020		2019	2020	2021
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	<i>creșterea numărului de clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero, care transpune Directiva 2010/31/UE</i>		H.G. nr. 1472 din 30.12.2016 cu privire la aprobarea Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2017–2019.										
3.	Elaborarea sistemului de documente normative în construcții	6104: Programul “Minerit, industrie și construcții	H.G. nr. 1436 din 17.12.2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la administrarea mijloacelor pentru finanțarea sistemului de documente normative în construcții; Legea 289 din 15.12.2017 bugetului de stat pentru anul 2018.	2017-2021	84008,4	12604,2	12604,2	12604,2	12604,2	12604,2	6995,8	6995,8	6995,8
Total					94008,4	12604,2	12604,2	12604,2	12604,2	12604,2	6995,8	11995,8	11995,8

Una din prioritățile de bază pe sectorul construcțiilor pentru anii 2019-2021 este armonizarea documentelor normative naționale în domeniul construcțiilor cu standardele europene, astfel, urmărind realizarea angajamentelor pe care Republica Moldova și le-a asumat prin semnarea Acordului de Asociere RM-UE.

Astfel, politicile statului pe sectorul construcțiilor sunt orientate spre următoarele acțiuni (*reflectate în tabelul 3*).

Acțiunea 1:

- **Eurocoduri**

Republica Moldova promovează politica de integrare în Uniunea Europeană. Prin Hotărârea Guvernului Nr. 1472 din 30.12.2016 a fost aprobat Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova–Uniunea Europeană în perioada 2017–2019, care stabilește obligația Republicii Moldova de a revizui standardele existente și de a le armoniza cu standardele internaționale și europene. Acordul de colaborare Republica Moldova–Uniunea Europeană, de asemenea, prevede obligațiunea Republicii Moldova de a armoniza standardele naționale cu cele europene.

Astfel, în conformitate cu Anexa XVI la Acordul de asociere RM-UE, în legislația națională a Republicii Moldova a fost transpus “Regulamentul (UE) nr 305/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2011 de stabilire a unor condiții armonizate pentru comercializarea produselor pentru construcții și de abrogare a Directivei 89/106/CEE a Consiliului”(prin adoptarea Hotărârii de Guvern nr. 913 din 25.07.2016 „privind aprobarea Reglementării tehnice cu privire la cerințele minime pentru comercializarea produselor pentru construcții”) care impune atât elaborarea/modificarea actelor legislative și normative, cât și adoptarea și implementarea standardelor europene în domeniul construcțiilor, în special a Eurocodurilor. Eurocodurile sunt o serie de standarde europene care

furnizează o serie de metode comune pentru calcularea rezistenței mecanice a elementelor structurali din cadrul lucrărilor de construcții, aplicarea cărora este posibilă după elaborarea și adoptarea Anexelor naționale la acestea.

La momentul actual în Republica Moldova majoritatea standardelor de proiectare a structurilor sunt normativele fostei Uniunii Sovietice (SNiP), care au fost elaborate încă la începutul anilor 1980. Aceste normative sunt învechite moral și necesită a fi înlocuite cu Eurocoduri.

Realizarea acțiunii presupune atragerea experților europeni în domeniu, inclusiv din România, pentru consultarea specialiștilor autohtoni în procesul implementării Eurocodurilor și elaborării anexelor naționale (NDP).

Implementarea Eurocodurilor în Republica Moldova va permite obținerea *următoarelor beneficii*:

- va contribui la armonizarea pieței de servicii în sectorul construcțiilor;
- va încuraja și facilita marketingul și utilizarea materialelor, componentelor structurali și kiturilor (echipamentelor);
- prin instituirea unui cadru comun de proiectare, Eurocodurile vor spori și vor servi drept bază unică pentru cercetări și dezvoltări în domeniul ingineriei civile;
- transparența sporită în metodele de proiectare va facilita comunicarea dintre proiectanți, autorități și clienți;
- vor fi elaborate mijloace comune pentru a asista proiectarea: manuale, ghiduri, soft-uri;
- va crește competitivitatea pe plan mondial a firmelor de inginerie civilă, antreprenorilor, proiectanților și producătorilor de materiale;
- va duce la un nivel uniform de securitate a construcțiilor;
- va facilita armonizarea cu Eurocoduri a reglementărilor naționale în construcții.

- **Norme de proiectare, construcție și exploatare a depozitelor de deșuri**

Legislația națională, care transpune cerințele UE, acordă o atenție deosebită managementului integrat al deșeurilor și măsurilor de control ale depozitelor de deșuri municipale, de la proiectare, operare, închidere și reabilitare.

În acest sens, acțiunea are ca scop principal reducerea ponderii deșeurilor provenite din activitatea umană, prin asigurarea unui sistem eficient de depozitare temporară în vederea respectării exigenței esențiale privind calitatea în construcții ”D - igiena, sănătatea oamenilor, refacerea și protecția mediului înconjurător” conform art. 6 al Legii nr. 721-XIII din 2 februarie 1996 privind calitatea în construcții și în conformitate cu principiile privind gestionarea deșeurilor stabilite în Strategia de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027 aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 248 din 10 aprilie 2013, conform prevederilor Acordului de Asociere RM-UE.

O strategie coerentă privind gestiunea deșeurilor necesită atingerea mai multor obiective, printre care se numără:

- cunoașterea cantității și calității deșeurilor produse în Republica Moldova, a producătorilor și a proceselor din care acestea rezultă, a traseului și a destinației finale a acestora;
- reducerea cantității de deșuri la producător, prin intervenții în tehnologie sau prin valorificarea acestora printr-o verigă intermediară inclusă între producătorul și gospodarul de deșuri;
- stabilirea, pentru deșeurile a căror apariție nu se poate evita sau care nu se pot recicla, a unor modalități de eliminare sau reintegrare în mediu, cât mai puțin dăunătoare acestuia.

Acțiunea are ca scop ajustarea normelor de proiectare, construcție și exploatare a depozitelor de deșuri cu prevederile Directivei nr. 1999/31/EC privind depozitarea deșeurilor. Obiectivele principale ale acțiunii sunt stabilirea măsurilor, procedurilor și liniilor directe pentru prevenirea sau reducerea efectelor negative asupra mediului și mai ales poluarea apelor de suprafață, a apelor subterane, a solului, aerului și a mediului în general, inclusiv efectul de seră, precum și orice alte riscuri ulterioare pentru sănătatea umană pe care le pot avea activitățile de depozitare a deșeurilor pe durata întregului ciclu de viață.

O altă prioritate pe sectorul construcțiilor este *sporirea performanței energetice a clădirilor*, scopul urmărit fiind reducerea consumului de energie a clădirilor.

Acțiunea 2:

- **Elaborarea și aprobarea cadrului normativ secundar la Legea nr. 128 din 11 iulie 2014 privind performanța energetică a clădirilor**

Clădirile din Republica Moldova consumă circa 45% în totalul consumului final de energie față de 40% înregistrate în UE. Estimativ, în Republica Moldova, sectorul construcțiilor poate contribui la realizarea unei economii de energie cuprinse între 10 și 12% din țintă națională de 20% către anul 2020. Aceasta acțiune necesită eforturi suplimentare atât la nivel legislativ, cât și financiar.

Intensitatea energetică din Moldova depășește cu aproximativ 3 ori pe cea din țările europene, ceea ce înseamnă că Moldova consumă mai multă energie pentru obținerea serviciilor și bunurilor în comparație cu alte țări. Aceasta, la rândul său, duce la creșterea substanțială a costurilor energetice pentru economia națională și populație, dar și la dependența crescândă de importuri de energie.

Performanța energetică a clădirilor existente este redusă, aceasta având un impact social puternic în primul rând asupra păturilor social vulnerabile de populație. Sporirea eficienței energetice a clădirilor existente (renovarea anvelopei clădirilor, modernizarea sistemelor de încălzire, etc.) demonstrează că potențialul de reducere a consumului de energie în clădirile existente constituie circa 30-50%, iar în unele cazuri poate ajunge chiar la 70%.

Guvernul Republicii Moldova a adoptat Hotărârea nr. 833 din 10.11.2011 „cu privire la Programul național pentru eficiență energetică 2011-2020” (PNEE) care trasează căile de îmbunătățire a eficienței energetice, inclusiv în sectorul construcțiilor. PNEE își propune următoarele obiective globale:

- eficientizarea consumului global de energie primară cu 20% pînă în anul 2020;
- creșterea ponderii energiei regenerabile în totalul mixului energetic de la 6% în anul 2010 până la 20% în anul 2020;
- creșterea ponderii biocombustibililor pînă la cel puțin 10% din totalul combustibililor utilizați în anul 2020;
- reducerea către anul 2020, cu cel puțin 25%, a emisiilor de gaze cu efect de seră, comparativ cu anul de bază 1990.

PNEE-ul propune un șir de măsuri în sectorul construcțiilor, cum ar fi:

- crearea cadrului normativ cu privire la performanța energetică a clădirilor (lege);
- stabilirea cerințelor minime de performanță energetică (regulamente și metodologii);
- inspecția periodică a sistemelor de încălzire și climatizare;
- elaborarea planurilor naționale pentru creșterea numărului de clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero;
- instituirea sistemului de control independent al certificatelor de performanță;
- crearea capacităților independente autorizate pentru evaluarea energetică a clădirilor și eliberarea certificatelor de performanță energetică, cât și pentru verificarea periodică a sistemelor de încălzire și climatizare;
- elaborarea programelor de reabilitare termică a clădirilor;
- informarea publicului privind certificatele de performanță energetică; căile de îmbunătățire a performanței energetice a clădirilor; posibilitățile de valorificare a surselor de energie regenerabilă; instrumentele financiare disponibile, etc.

Producerea unei unități de energie este însoțită cu poluarea aerului prin eliminarea în atmosferă a CO₂. Astfel, în mediu echivalent de 1 kWh de energie generează emisii de 669,6 gr CO₂. Respectiv, reducerea/optimizarea consumului de energie vor aduce beneficii de mediu esențiale. Acestea ar putea avea și o valoare economică, dacă luăm în calcul faptul că pe plan internațional sunt vândute cotele de CO₂ emisii (o tonă de CO₂ valorând circa 20 euro).

Prin implementarea Legii nr. 128 din 11 iulie 2014 se creează activități pentru întreprinderi private și locuri de muncă suplimentare (evaluatori și inspectori). Se antcipă crearea a cel puțin 100 evaluatori și 100 inspectori pentru acoperirea sectorului. De asemenea, investițiile suplimentare în implementarea măsurilor de îmbunătățire a performanței energetice a clădirilor vor stimula crearea noilor locuri de muncă în sectorul construcțiilor.

Dat fiind potențialul de reducere a consumului per m² cu cel puțin 30%, sectorul construcțiilor fiind responsabil de circa 45% consum național, se presupune că avantajele acestei opțiuni va depăși în termen lung, dezavantajele și riscurile.

Acțiunea 3:

- **Dezvoltarea bazei normative în construcții**

Valoarea Planului tematic anual privind elaborarea documentelor normative în construcții, pentru anul 2018, constituie **17 573,403 mii lei**, valoare regăsită în contractele semnate cu operatorii economici. Din contracte rezultă obligativitatea Ministerului privind achitarea lucrărilor de elaborare a documentelor normative, care fac subiectul Hotărârii de Guvern nr. 933 din 12.11.2014 *cu privire la armonizarea reglementărilor tehnice și a standardelor naționale în domeniul construcțiilor cu legislația și standardele europene*, care conține un Plan de acțiuni privind armonizarea reglementărilor tehnice și a standardelor naționale în domeniul construcțiilor cu legislația și standardele europene pentru anii 2014-2020.

În acest sens, se solicită completarea valorii prevăzute de 12604,20 mii lei până la **19 600,0** mii lei pentru anii 2019-2021 pentru a onora obligațiunile contractuale.